Úřad vlády České republiky
Legislativní rada vlády České republiky
Pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace (RIA)

V Praze 25. dubna 2023
Čj.: OVA 309/23

Stanovisko

k

k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu

---

I. Úvod

Hlavním cílem návrhu zákona je realizace dílčích změn pro zlepšení fungování kapitálového trhu se snahou zajistit pozitivní dopady v oblasti spoření, a to především v oblasti dlouhodobého spoření na důchod.
Konkrétně jde o zavedení dlouhodobého investičního produktu (rozšířit možnosti zvýšit nabídku o typ „osobní spořicí účet“), zavedení nového typu účastnického fondu (s vyšším rizikem a snahou odstranit stávající omezení), dále o různé způsoby parametrického nastavení státního příspěvku ve III. penzijním pilíři (různé výše a způsoby jeho stanovení vč. možnosti odebrání jako motivace), zvýšení informovanosti v sektoru (nový povinný formát poskytování informací pro situaci exekucí) a další změny pro vyšší informovanost (rozšířené emisní informace).
Návrh navazuje na Koncepci rozvoje kapitálového trhu v ČR 2019-2023.

II. Připomínky a návrhy změn

Popis cílového stavu:

Doporučujeme v popisu cílového stavu (na str. 7) doplnit stručně vývoj předešlých snah naplňování Koncepce rozvoje kapitálového trhu, tj. jak například dopadlo legislativní úsilí související s projednáváním Vl. n. z. v souv. s rozvojem kapitálového trhu, resp. proč nebylo úspěšně projednáno v PSP (*Koncepci se rovněž věnovala komise RIA v červnu 2020, čj. OVA 633/20, na jednání RIA 26. 6. 2020; nebylo nakonec projednáno v PSP, sněmovní tisk 993*);

Dále jak probíhala **legislativní snaha spojená s panevropským osobním penzijním produktem PEPP** a proč rovněž nebylo úspěšně projednáno v PSP a jaké konsekvence mají obě snahy na nyní projednávaný zákon (*v případě PEPP jde o Návrh zákona o panevropském osobním penzijním produktu a o změně některých souvisejících zákonů, čj. OVA 1396/20, který RIA projednala zkráceně bez jednání 3. 12. 2020; nebylo projednáno v PSP, sněmovní tisk 1145*). Vhodné by bylo stručné vyhodnocení ostatních iniciativ souvisejících s výše zmíněnou Koncepcí, kolik opatření zbývá naplnit a zda u těch realizovaných již došlo k přezkumu regulace (a zda aktuální novelizace plní úkoly z předešlých neúspěšných pokusů).

Předkládaná novelizace je patrně příspěvkem do širších snah o změnu III. pilíře důchodového systému, aniž by ale tato snaha byla v ZZ RIA popsána či ukotvena (současný stav a historie je ale v ZZ RIA popsána velmi kvalitně a výmluvně) – jak je tedy tato izolovaná navrhovaná změna

v souladu s dalšími snahami? Jde např. o soulad s plánovanou důchodovou reformou, ke které nejsou ještě zveřejněny detaily, takže **doporučujeme tedy (pokud to je možné) alespoň obecně uvést do kontextu šíři změn, do kterých by tato novelizace měla zapadat. Tzn. doporučujeme tuto změnu stručně uvést do kontextu s dalšími již veřejně známými změnami, které se také dotýkají stejné oblasti III. pilíře.**

Návrh variant řešení:

Oceňujeme podrobně zpracovaný popis metodiky (na str. 8), který ukazuje, jak zpracovatel přistupoval metodologicky k multikriteriální analýze. V metodice (na str. 9) jsou uvedeny klíčové otázky použité při hodnocení alternativ návrhů. *Dílčí otázka: je možné uvést též váhu, jakou mají jednotlivé otázky pro hodnocení, nebo jde pouze o prostý výčet popsaných otázek, na které se zpracovatel snažil odpovědět v ZZ RIA?*

ZZ RIA (na závěr str. 9) akcentuje alternativní varianty 2 či případně i variantu 3 (např. v podkapitole 2.3.3 nebo 2.4), dokonce 4 varianty (podkapitola 2.3.5), které jsou následně zpracovány ke každé oblasti. Jde ale výslovně o „legislativní" návrhy prostřednictvím novelizace některého z dotčených zákonů. ZZ RIA se nevěnuje možnosti naplnění cíle jinou než legislativní cestou – je možné zvažovat naplnění cíle nelegislativní cestou? (např. motivací pro zúčastněné subjekty bez nutnosti novelizovat legislativu, učinit politické rozhodnutí o vstupu např. státních firem na burzu atd.). **Doporučujeme možnost či nemožnost nelegislativní cesty ke splnění cíle popsat či vyloučit v ZZ RIA.**

Konkrétně (od str. 11):
Návrh 2.1 (dlouhodobý investiční produkt) má navrženou variantu V1, která je rozdělena na dvě možnosti realizace (prostřednictvím osvobození od daně z příjmů, možnost odpočtu), varianta V2 v podobě zrušení povinnosti danit majetek zařazený do spořicího produktu. Zde jsou uvedeny odhady dopadů i jejich kvantifikace.
*Návrh 2.2 (účastnický fond) je naopak **velmi stručný bez jasné kvantifikace dopadů**.*
Návrh 2.3 (úprava poskytování státního příspěvku) v sobě obsahuje dílčí úpravy 2.3.1 až 2.3.5, kde dle potřeby jsou jednotlivé úpravy detailně analyzovány a někdy obohaceny i alternativní V3 i V4.
Návrh 2.4 (povinný formát XML) obsahuje 3 relevantní varianty.
*Návrh 2.5 je naopak **poměrně stručný** (na str. 59 a 60) **a bez detailnější kvantifikace administrativních nákladů.***
Pozn.: V těchto variantách jde výslovně o alternativní legislativní řešení, nikdy není zmíněno nelegislativní řešení (změna některých parametrů je dána zákonem, proto jiné než legislativní řešení logicky není možné, přesto by některých cílů mohlo být dosaženo i jinou cestou).

Výběr nejvhodnějšího řešení:

Na str. 61 jde patrně o vhodné doplnění preferencí variant z hlediska předkladatele, návrh nejvhodnějšího řešení je vždy s argumenty a se shrnující tabulkou vždy na konci návrhu dílčích variant.

Přezkum účinnosti regulace:

Zde je uveden jen termín 3 roky od účinnosti regulace, bez zmínky, jaké indikátory by se měly při vyhodnocení sledovat. Patrně může jít o formu otázek ze str. 9, ale v této kapitole to není uvedeno.

Připomínka k příloze:

Doporučujeme přidat velmi stručné shrnutí přílohy (Výsledky veřejné konzultace na str. 63 ZZ RIA), kde by byly vystiženy základní myšlenky zjištěné z konzultace s orgány státní správy a s tržními subjekty a např. vyzdvihnout kritické nebo rizikové body a zda regulátor s těmito

identifikovanými riziky nějak pracuje. (*pokud se s tím tedy již nějak nepracovalo při zpracovávání ZZ RIA).*

Další doporučení:

Kontakty na zpracovatele RIA – nejsou uvedeny, doporučujeme doplnit.
Doporučujeme doplnit **celkový obsah**, který by pomohl orientaci v jednotlivých kapitolách ZZ RIA (dílčí obsah pouze pro návrhy variant je na str. 10).

III. Shrnutí připomínek ke zprávě z hodnocení dopadů regulace (zpráva RIA)

ZZ RIA jen zpracována kvalitně (**především kapitola 2.3 s jejími detailně zpracovanými podkapitoly na str. 18 až 55 ZZ RIA s řadou údajů, dat, srovnání a vyhodnocení**), u ostatních dílčích návrhů a jejich variant je definice variant a jejich vyhodnocení o poznání stručnější, což doporučujeme rozšířit (a doplnit případně i nelegislativní řešení – nebo vysvětlit absenci realistického nelegislativního řešení).
Absentuje podobnější informace k přezkumu regulace, tj. co je důležité pro budoucí přezkum, doporučujeme výslovně uvést parametry, které by měl budoucí přezkum vyhodnotit, čímž by zjednodušil práci ex post RIA.
Doporučujeme uvést do kontextu přípravu této novelizace – zmínit předchozí legislativní změny a stručně jejich výsledky a též alespoň obecně uvést, jak se váže tato změna k dalším zamýšleným změnám, protože jistě nepůjde jen o dílčí izolovanou úpravu v rámci III. pilíře.
Doporučujeme k rozsáhlé příloze zpracovat krátké shrnutí.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu, doporučen vládě ke schválení** za předpokladu zohlednění výše uvedených **doporučujících připomínek.**

Vypracoval: Ing. Vladimír Štípek, Ph.D.

Mgr. et Mgr. **Marek Havrda**, MA, MPA, Ph.D.
předseda komise